

SZABOLCS.

Vegyes tartalmu hetilap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Kiadó-tulajdonosok: Lukács Ödön és Vitéz Mihály.

Előfizetési árak:

Egy évre 4 forint
Fél évre 2 forint
Negyed évre 1 forint

Szerkesztői iroda és kiadói hivatal:
hová a lap szellemi tartalmáért küldemények, úgy szinte a hirdetések a minden tételeimért kérem.
a helybeli ref. lelkész lak.

Bérmontion levelek csak lemeztörök-
ből fogadtatnak el.
A kéziratok nem vártak vissza.

Kiadói hivatal.
Minden példánydíjmentes egy előfizet-
tetel, mint hirdetői díjak.
Vitéz Mihály postaközlőház
Kassa (post. helyben) Intézők

Hirdetési díjak:

Minden 4 soros postai sor egy sor
hirdetési díj, minden sor 4 k.

Törlésdíj: Minden hirdetés törlésdíj
díj, minden sor 4 k.

Minden egyes kiadás után kiadás-
díj 30 k.

A nyilatkozat minden három soros
garantált díja 20 k.

Az előfizetők a hirdetések meg-
szabásánál, 20% nyí kedvezmény-
ben részesülnek.

Hivatalos.

A honvédelmi miniszter a közös hadsereg és honvédség számára szükségelt állóanyagban következők rendeletét intézte a hatóságokhoz: A hadsereg és honvédség lövészegének első kivételre az 1870. évi XX. t. cz. 3. §-a alapján az 1869. évi III. t. cz. 2. értelmében végrehajtott népszámlálás a katonai állatok lovak számára arányában történt. Ezen kivételi arány azonban ugyanazon §. 2. d. bekezdése szerint a törvényesen eszközölté lövészállásig maradvány érvényben, a szükségelt lövészeg a m. kir. bélyegminiszterrel, illetőleg Horváth-Szilván-Dalmatrországok bányájával és a m. kir. földműv. ipar és keresek miniszterrel egyetértéssel minden törvényhatóságára az 1873. évi 1874. évi évi összesít a törvényhatóságok által határozott alkalmasság talált lovak száma arányában képest egyenlő, és pedig a hatas lovak 13 1/2, három lovak 35, a malhas állatok 5 1/2, százelekkel számítottak és vették ki. Az ezen kivételről szóló kimutatás, melyben azon számok is, melyekhez a törvényhatóságok által alkotott egyes állóanyag bizottságok, a multra nézve megjelöltek, továbbá az állítási és fizetési helyek is kitüntetve vannak, a hatóságok megküldettek. De mivel a hadsereg mozgósítása eseteben a lovak átvadását öt nap alatt kell fejezni, egy-egy állóanyag bizottság feladatát pedig naponta 100 darab lovat átvadásolást többet kitűzni alig lehet, az 500-at meghaladó lovaké feladatát, valamint oly helyeken is, hol egy bizottság a járás kelére szükségelt beosztása miatt a kitűzött idő alatt 500 lovat nem képes feladatni, külön bizottság alakítása szükségelt, tekintve tovább, hogy ő es. és apost. felségének meg az évi május hó folyamánban jelentést kell tenni: Felhívom a hatóságokat, hogy a már alkotott egy bizottságon kívül, még egy bizottságot, szükség esetében rendkívül tartandó körülményben az évi május hó 15-ig okvetlenül, jelentse be. — Az utjonan alkotandó bizottságok számát s az állóanyag helyeket előtűntető kimutatás mellékeve van.

Községi és közigazgatási dolgok.

„Önkormányzat, autonómia!”

A ezen szavak által kifejezetti kormányzati formátumot rajongóság lelkesül az emberiség szabadabb, függetlenebb, humánusabb gondolkodású és bátran mondhatjuk, hogy: nagyobb része, úgy polgári, plitikai, mint az egyházi életben.

S minden független nagy író és gondolkozó el is ismerté, ki is fejezte, hogy ez az emberiség, illetve a hazafiak nemesebb érzelme és emelkedettebb gondolkodása tehát a kisebb és a nagyobb, de jobb és a politikai életben, a republikánus.

E miatt indítványozták, sürgették alig pár évvel ez előtt, sőt óhajtják ma is hazánkban is a felvilágosult, liberális gondolkodású rom. kath. az önkormányzatot, az autonómiát, a protestánsok példáját szerint.

Az önkormányzat azonban ugy az egyéni és társadalmi, mint az állami és egyházi életben az erkölcsi érzék — s szellemi képzettségnek igen magas fokú fejlettségét követeli. Az önkormányzat szellemileg s erkölcsiileg nagykorúvá lett embereknek való csak egyedül; hitem szerint. Mert roppant felelősséggel jár. A ki e felelősséget felönni nem bírja, annak autonómia nem való. Nem; mert — mint példák is igazolják — borzasztó következményeket idézhet az elő s veszélyes, bűnös s az emberiséget lealacsonyító dolgokat szülhet egyéni, társadalmi, állami és egyházi életben egyaránt.

Törökvéstink fő célja legyen hát

nekiünk magyarokul, hogy: egyen-egyen nagykorúakká legyünk szellemileg és erkölcsiileg mielőbb!...

Hogy hazánkban üsdök óta, az önkormányzatu megyék, a haza védelméért voltak: e felett ismétlésekbe eső dícsériákat tartani nem akarok. Ki nem hiszi: olvassa a történelmet. Azt sem akarom részlete-en felemlengetni, hogy épen a mi időnkben is, a protestánsok, vérel szerzett s drágán örzött autonómiájukkal hogyan váltak a hazának végvárává, s a prot. iskolák jellegének fenntartása, megörzése által a hazafias szellemnek menedékeivé. Nem akarok itt soká időzni. Mert bármely magasztos tárgy is ezek az elhűlkésére: azok fejtegetése most felvett tárgyatól messze vinne. Mivel én most csak a községi, képviselői alapra fektetett, önkormányzatról s az ezekkel járó felelősségről, tehát kötelességekről akarok egyet-nyit említeni, a mint e képviselői önkormányzatot az 1871. évi XVIII-ik t. cz. megállapította.

A községek jogai és kötelességei s az ezekkel járó felelősség, a hivatkozott XVIII. t. cz. III. és VII. fejezeteiben van elő részletesen körvonalozva.

Hogy megyénkben a községek s a községi képviselőstületek miként érvényesítik jogaikát, mily mérvben teljesítik az oly nagy jelentőségű önkormányzati joggal járó kötelességeket: a megyei szolgabíró urak és a megyei t. bizottmány a megmondható. Hanem, hogy a képviselőstületek felelőssége merő illúzióvá lett, igen sok közsében: arról már van némi tudomásom. És épen e miatt szólalok fel, e rövid cikk keretében mért általános vonásokkal körvonalozva a jelen helyzetet.

Ugy tudom ugyanis, hogy a törvény 58, 102, 114, 117, 128 és 129. §§-ában megírt kötelességek és felelősségi csak a levelen van, mint az egyszeri levélvivő rákjai: de a valóságban talán sehol vagy legalább nagyon kevés helyen. — En így ismerem e körülményeket. Rendezett tandúsvárosunkról e cikkben tudni sem akarok, csak a kis és nagy községekről beszélek.

Mert, hogy miudjárt példákkal bizonyítsak, ha a közköltség kivettetik is, azaz, elkészül a költségvetés s a megyei bizottmány is helyben hagyja, az 58. §. szerint, mit ér, ha a zárszámadások soha meg nem tétnek; ha a kivett költségek — hova fordításáról évekig nem történik említés, akkorára pedig sok dolog kihal az emlékezetből. A leltár nem nézetik át, mint a 102. §. rendel. Az előbbi év pénztári maradványai tehát hevernek, természetesen a ládapájban vagy a hátrányosoknál, vagy a pénzkezelőknél, ki tudja, hol? azt csak a zárszámadások mutatnák meg. Vagy forgathatja is talán valaki, persze hogy nem a község, hanem saját hasznára. Így az új költségvetésben az előbbi év pénztári maradványáról említés sincs, a 114. §. rendelete ellenére. Semmi sem bizonyos tehát, csak az, hogy senki sem tudja, mit tart meg a községi előljáróság a 117. §. értelmében, mit nem. Pedig ott az van megírva, hogy: „a községi előljáróság felelős a költségvetés s az azokat megartásáért.”

A számadásokat kis és nagy községekben a képviselőstületek vizsgálják meg a 128. §. értelmében; de én tudok reá nem egy példát, hogy fel sem veszi a képviselői gyűlés ezt teendői

közé, sem az őszi, sem a tavaszi gyűlésen. Tudok reá példát, hogy a számadók magok követelik számadásuk megvizsgálását 6-8 év óta, nem is hallgat rájuk senki!... vagy legföllebb azt felelik Pató Pál ur szávaival: „Eh!!... ráérek ember arra még!” Bezzeg a!... De az ember nem él örökké. S ha meghal: számolhat majd az özvegy és árva arról a miről mitsem tud... Az ily számadásra szokták aztán mondani, hogy: „Sirva nézhet utána!”...

A megvizsgált számadások a törvényhatóságok lennének felterjesztendők a 120. §. szerint... De idelent sincsenek megvizsgálva: mit terjeszsenek fel?... Aztán se nem kérdi, se nem kéri ezen számadásokat senki.

S így a községi képviselőstületek sem veszik komolyan a felelősséget: a törvényhatóság sem intézkedik elég erővel; mert nem parancsol rájuk, hogy a megvizsgált számadásokat leterjeszessék. Ebből világos, hogy nem lehet tudni: pénze van e egyik, vagy másik községnek, avagy adóssága?

Nem kiskorúság jelei-e ezek az önkormányzat körében?!... Legyenek már valahára nagykorúak!... De álmódozunk, ábándozunk mindig újabb tervezetekről, hanem lássunk munkához; az elfogadott s törvénybe iktatott tervnek valóstíához. Tele torokkal kiabálunk önkormányzat után, de a vele járó kötelességeket, felelősséget semmibe sem vesszük.

Járásunk közseretét, becslésben álló szolgabírája szokott körutakat tenni ősszel és tavasszal. Nem lenne-e tanácsos ilyenkor a számadásokra nézve minden községben kérdést tenni, s az adott feleletet a törvényhatóságnak, azaz a bizottmánynak jelenteni. akár kedvező, akár nem. Ez aztán a nem számoaltó képviselőstületekkel csak tenne talán valamit?...

Az tartjuk, hogy a sa tónak kötelessége volt rá tenni e sebr: kerét s felhívni a t. megyei bizottmányt figyelmeztetni a községi képviselőket ránt. Felhívni, hogy ezeket az évenkénti zárszámadások megvizsgálására utasítsa szorosan, s a számadásokat felvilágosítást végett bekerje.

En az önkormányzatot lelkenből szeretem s nagybecsülöm egyénben. Államban, egyházban, társadalomban egyaránt, de komolyan veszem ezt, azaz a felelősséget és kötelességeket velejárok tartom. E felelős- és kötelességre való emlékeztetés céljából vettem igénybe a sajtót az önkormányzat s minden intézménynek em hatalmas támaszát, gyámlát, sőt az autonómiának édes testvérét, hogy általa egy nagy baj, egy belgyógyi kérdés el arapódására újjal mutassak.

A kik azzal kérkednek, hogy a sajtó figyelmeztetését számba sem veszik, fontolják meg hogy ez nagyobb hatalom, minthogy felszámolják tevékenységét megbéníthatnák, nagyobb erő és hatalom, mint gondolnak, s azokat is elsöpri, a kik számbavenni nem akarják!

Végül: ha az a legjobb barát, — ki hibáinkat nem takargatja, keritelti, leplezgeti, hanem szembe mondja: akkor én is e kötelességet meg tettem.

G. P.

Csevegések.

A napokban egy barátommal a növevél, néománcipatio, s a közköztudási miniszternek a

nök hűsága, határát nem ösmerő fűnyúzása s ezek miatt sok család tönkre jutását jelző vájáról beszélgetvén, — mely vádat a képviselőházban, az ország szélé előtt elmondani elég feras bátorasággal bírt: a barátom azt álltta, hogy ő, egy s—i zárdabeli nevelési szerelő leánya s egy házi nevelésben részesült, de józan műveltségű nő közötti, következő párbeszéd feliratajának lenni elég szerencsétlen vala. Közöljük e párbeszédet némi megjegyzésekkel a növevél barátainak buzdítása végett. És kinek-kinek figyelmeztető példát!

Ágota (házi leány): Mond csak kedves Szerénám: fűl csakugyan olyan szigorú az a zárdai élet, hogy a zárdabeli nő és növevél-kek a külvilágról teljesen el vannak zárva? s viszont: a zárdából egészen ki vannak rekesztve a világiak? No tudod a férfiakat értem.

Szeréná (zárdában nevelt leány): Hahaha! édes Ágotám! te ugyan félre vagy vezetve. Beh kevéssé vagy ösmerő a zárdai élettel és neveléssel! Csak igazán meglátszik rajtadok falsúkon s rajtad is kedvesem — bocsáss meg e bizalmas megjegyzésemet! — a földhöz ragadt gondolkodás! Hanem hát figyelj csak kissé róam! Elmondok neked egy epizódot az én időmből, a mi részint szemem előtt, részint velem történt az s—i zárdában.

Tehát egykor Martha schwester (a világról nem ereszték ki Szerénka a száján e szót, hogy növev: mert ő is, mint minden zárdai nevelésű nő, abban keresi s világi rejteni a műveltség titkát, hogy idegen, sokszor épen nem odailó szavakat hbar beszéddé. Különbben mai napig ez nem egyedül ő hibája! A felletes, zárdaszerű műveltséggel bíró nő a társaságban az által akarunk tündökölni és szellemünknek látszani, — no meg tudományosnak is, hogy 4—5 idegen nyelvtől szedik, rájuk beszélgetésükbe a műszavakat s szólamódokat. Pereznék, patognak, sokszor nyaktékerev bukfenczenek a mivel tálarsálgó nő nyelven: latin, görög, német, francia, angol és olasz szavak; pedig a magyart sem tudják szabatosan írni és nyelvtani szabályok szerint hangoztatni!) tehát egykor Martha schwester, mond Szerénka, épen francia grát tartott, midőn szobaleánya jelenté, hogy a szomszédos előteremben látogató várokok, Martha schwester engedelmét kért, hogy megnézhesse: ki az? elfogadható? O ment ki elől tudni, a szobaleány utána. S így a félgy nyit ajtónál alkalmam volt látni: mint karolta át hirtelen Martha schwester az azt ifjú, kit bent is, de az intézet előtti járóim még többször láttam sétálni, fel-feltekintve az ablakokra, s láttam, mint előtte kitárt karokkal a schwester a szép, barnapiros ifjut. Aztán tudod édes Ágotám, az őra ekkor felbomartat. Mártáék bementek az ő szobájába a kedves vendéggel s úgy látszik, hogy sóvárgva várt becses látogatóval. Nekünk pedig meglitták a bemenetelt hozta, míg vendége el nem távozik, még pedig szigorúan...

Ágota (közbőlös): Hadd el kedves Szerénám: szinte lehetetlennek látszik, a mit beszélsz. Hadd el! nem kívánok bővebb felvilágosítást a zárdai nevelésről...

Szerénka: Csak pár percnyi türelme kérek még kedves Ágotám, míg elmondom, hogy fizetem én aztán a schwesternek az őra felbeszaktásait. Tudod ez a Mártha szives, nyájas volt hozzám mindég; de ha kihágást, rendeltenséget vét észre, kérihetetlen volt és szigorú. Egyszer engem is valami kis hibáért nagyon, erkölcteleneül cizemzett. En meg tudom, szinte megfellekedve feyelemről s magamról s emlékeze a tiltott látogatóra, — visszamondtam neki: „erkölctelen magam!”...

Ágota: Jaj édes Szerénám! most már komolyan kérek, hogy ne beszéljünk többet erről... (Eleg is ennyi, hogy egy ártatlan, romlatlan kedv megmérgezzem!)

A két fiatal leány tovább is beszélgetvén meg egyről-másról, Szerénka megint beleszótt a zárdai nevelési rendszert beszéddé, a próbából való ábrándozásokr.

Szerénka: Tudod édesem, a próbából persze bemutatnák ugyan az intézet nagy termében, de jósmérsőt kiki meghívja okkal-móddal. Természetes, hogy az ifjúságnak színe-gya a legszebb, legkezelembb s legmíveltebb ifjak jönnek ott egybe, s így szebb mulatság is van ott, mint itt; mint oly zagya, mindenféle emberekből.

Ágota (közbőlös): Ekkor a Schwester is, a növevél-kek is szabadon társalognak, a kivel tetszik és azzal is táncolnak!?

muel 1 frt, Garai György 50 kr, és Andrej-kovics 4 frtot. Utólagosan ugyan-e célra küldtek: Kovács Gerő főbíró 5 frt, Bencs László egyházi főfelügyelő 10 frt, Dr. Baruch Mór 5 frt, a „Szabolcs és Hajdúkerületi Közöny” nyomdajáratosa és szerkesztője 5 frt, Király Sándor 1 frt, Takács Alajos 3 frt és Korányi Imre 4 frt, összesen 118 frt 50 kr. Megyénk ezen egyetlen tudományos és humanitáris intézetének pártfogásáért s anyagi támogatásáért fogadják a kegyes adakozók a gimnas. sorsolási bizottság ösztinte és szíves közönetét nyilvánítását. Közli Pászár István, a sorsolási bizottság pénztárnoka.

(P.) A gimnázium javára május 1-én rendezett táncszünetem nem nagy számu, de díszes közönség mellett feszületnél kedélyesen, teljes rendben és meglehetősen anyagi haszonnal folyt le. Az összes bálbevétel a feloldozásokkal együtt 294 frt, az összes kiadás 242 frt 35 kr. teszen, maradt tehát tisztajövedelem 51 frt 65 kr.

(M.) Hejn Róza et Camp. polgári leányiskolájának ismertetése beküldetett szerkesztőségünkbe, róla térszűke miatt csak jövő számunkban szólhatunk bővebben.

A magyarországi evangélikusok kedden tartott egyetemes értekezletén az elhunyt báró Prónay Gábor helyére időlegesen főfelügyelőkké Szentiványi Márton legidősebb felügyelő és Geduly Lajos superintendens választották. B. Prónay Gábor emlékére a convent összeülése alkalmával gyász isteni tisztelet fog tartatni, melyen a gyászszókedet Geduly superintendens tartandja. Az új egyetemes felügyelőly oly formán fog megválasztani, hogy az 585 hazai evangélikus közseg fel fog szőlőttatni, állitson fel jelöltet; az aránylag legtöbb közseg által kijelölt három egyén közül a közönség szavazattöbbség útján megválasztják az egyetemes felügyelőt. E választás megejtése után a convent össze fog hivatalni.

(sz.) Figyelmeztetjük a vasóinkat a hirdetéi rovataban olvasható „sóstói” jelentésre. Az idő kedvére; szebb májusi napokat alig képzelhetünk. Az erők fakadó bímbói, az itt ott kinyitott virágok illata, — a madarak zenéje, az ide jég, mely nyög az „Ozon” életadó terhetől, eszaloztatják a ronsosít tetteket ki a szabadba fölüljüni. Ki, ki a természet szabad kebelére! ott a testi, s lelki fájdalom enyhül, a sebek begyógyulnak! E mellett az újabb berendezés és kényelmese leheté jutányos ellátás is kedvessé és keresetté teszik e helyet még a külföld előtt is.

Fővárosi hírek.

Király ő felsége az 1848-9-iki rokkant honvédeház alapítókének nevelésére saját pénztárból 5000 frtot adományozván, ezen kegyadomány 15 rokkant honvédek adatait nyugalmas menhelyet.

Tisza Kálmán belügy, és Péchy Tamás közlekedési miniszterek nyaralóhelyül a Margit-szigetet választották, hol már e hóban állandó lakást vesznek.

Bismarck herceghez a nyár folytán még szerencsés is lehet Budapesten. Legelőbb a császárfürdőben egy porosz báró, ki oda e napokban többdelmagával érkezett hazusabb kurára, s ki tavay a furdóidényt együtt töltötte Bismarckkal, azt beszél, hogy a híres államférfinak magyarországi furdót ajánlottak orvosi, s meseghesik, hogy kényelmi s egyéb szempontból a császárfurdót választja.

Petőfi összes költeményeit lefordította németre Fest Lőrinc képviselő. Ezen fordítás, mely négy kötetet tesz ki, több százezer nézete szrint igen sikerült.

Az országházból. Pataj bácsi május 5-ken úgy nyilatkozott a házbán, — hogy aki ott kövel dobjá meg, azt ő menyökélt dobjá vissza. (Jupiter Tonans beszélő.) — Borkóvel fiám! borkóvel nem menyökél

Szontagh Pál ugyanaz nap azt kérdezte Vidliczkaytól: mért nem elégszék meg azon nagy váltóval, melyet a kormány maga-

A megfogott egyén csak sziszegett a vasmarok szorításától, de nem szólott, meg akarta magát szabadítani.

Haszaltan! a vaskapocs nem szorít oly erősen, mint a Tornai uram marka; meg kellett magát adnia.

A korszáros kinyitotta a szembem levő ajtót, hol a korszáros rettegve viraszott egy fagygyu gertya mellett, s bevitte a delinquent oda magával.

Most szólj gyorsan és szaporán, — rivald rá a tiszteletes — hova tettétek a jegyzőt?

A legény nem felelt.

Szólj gyorsan, minden bekövetkezheto szerencsétlenségért te leszed a felölés.

A legény még sem felelt.

Na megállj, mindjárt fogsz te szólni.

En mondom neked oly igazán, minthogy itt állók most előtted, hogy ha nem felelsz orszinten és pedig azonnal, holnap elvisznek a faluból, hibába vagy egyetlen gyermeke apának, s hibába vagy egyetlen jegyese szeretett mátkádnak, s hibába akartok holnapután összekelni, s tiz estendeig még csak nem is álmódhatars arról, hogy öszezkeljétek, hanem ha a szuronyos puskával ott valahol Leibachban.

A legény tudta, hogy a mit a tiszteletes uram mond, az áll, mint a szentírás.

Felelek már tiszteletes uram. A jegy-

ról adott. „Azért: mert nincs girálva. — Jól tette azért az ellenék, hogy jó levele meg-

Molnár György legközelebbi sajtó alá adja „a színházi igazgatás s gyakorlata” című, már befejezett munkáját, melyben 25 évi színházi és igazgatói tapasztalatait egybegyűjtve, érdekes és tanulmányos alakban illusztrálja a színházi kormányzás művészi és technikai oldalait, s oly becses könyvet nyújt, mely nem csak a magyar, hanem más művelt nemzetek iradalmában is egyedül áll.

A vasutak nyelvkérdésében az „Ung. Lloyd” a magyar lapoktól eltérő álláspontot foglalt el. Ezzel a közönségben sokan nincsenek megelégedve. Az „Ung. Lloyd” kiadója ezek részéről számos levelet vett és az egyiknek írja, „magyar nyitással” azt a tancsot adja neki, hogy a k a s z s a f e l m a g a t. — „Minthogy azonban — írja az „Ung. Lloyd” — a level én tisztelt írójá feleslegesen tartotta nevével közölni, saját közönségünk nem vagyok abban a helyzetben, hogy ott szóbelileg tancsának bővel indoklására kérjük fel; egyelőre sajnáljuk, hogy annak eleget nem tehetünk.”

Vegyes hírek.

A tiszáninneni helyét hitvallás superintendencia apr. 28-án Miskolcon tartott közgyűlésen elhatározta, hogy a sróspataki jogakadémia újraszervezése a vallás és közoktatási miniszter rendelete értelmében történjék, hogy az intézet ekkép az állami elismerés jogát élvezhesse. A bővített jogakadémia fenntartási költségei 4200 forint szaporodnak, mivel a már fenálló 3 tanári állomás mellett még harmat kell szervezni.

Kun Bertalan a tiszáninneni ref. egyházkerület superintendenciáján apr. 25-én vasárnap töltötte be 25 éves miskolci papságát.

Szemere Miklós veterán költőnk Ida leánya, férjézet Pajzoss Andorné hosszas szenvedés után élte 30-iki évében Laszócson elhunyt.

Az első jégös. Buda környékén az utóbbi napokban több helyt gazdag eső esett. A Zugligerben pedig nemcsak eső esett, de egyszerűsind jég is, a gyümölcsfákban károkat okozott.

Magyváradról a „Bihar” erős fagyról panaszodik, mely a kihajott lakát majdnem semmivé tette.

Dobos utódja. Alig került hurorka ez a kegyetlen és hírhedt jónádár is ime Debrecezen környékén új réme akadt a színtén hírhedt Sós Pista személyében, ki nem rég szökött meg a munkácsi fegyintézetből. Már felőle is mindenféle rablócseleket beszélnek, melyek a szemtelenség határaitán vakmerőség színes biznyságot. Reméljük hogy őt is mihamarabb elévén az igazság keze.

Gróf Klevegh Béla) szilvási uradalman Visnyón kívüli része, tehát az egész birtoknak mintegy kétharmada a beterjesztett csodolter szerint, bírólaj 715,919 frt 43 kr-ra becsültetett.

A szentgróti uradalom) dobra kerül. A hivatalos lap értesítjében ugyanis azt olvassuk, hogy az osztrák közp. hitelbank követeléseinek kielégítése végett ifj. gróf Batthyány Zsigmond szentgróti uradalma elárverezik. Az uradalom 923,806 frtra van becsülve; az első árverés, mely július 12-én lesz, a birtok csak becsáron felül, de esetleg a második árverésen, aug. 16-án, becsáron alul fog eladatni.

Különös halálal mult ki közelbél Tübalban (Csehország) egy 75 éves kisasszony. Épen a fás kamrában volt, midőn kívülről valami zajt hallott. Meg akarván nézni annak okát, nagynehzen kidugta fejcsékéjét a kamra szük ablakán, hanem nem tudta többé visszahúzni. Addig erőlködött és rángatózott, míg nyakában az ér megpattant. Az ablakot le kellett bontani, hogy holtestét kiszabadíthassák.

zó odahaza van saját házánál beszegezve a falu koporsójába.

Igazat szóltál? Különbem velem fogsz jönni, de ha félre vettél, akkor janyked!

Tiszteletes uram gyorsléptekkel sietett a jegyző felé. — Távórló látta, hogy az ablak világit, tehát odabent emberek vannak. Egy pár perc múlva azonban a világ kialudt s midőn az utca ajtón belépett sötét alakok futottak a kert fele, nyitva hagyva minden ajtót maguk után.

Mi történhetett itt? Kérdő önmagától a lelkes s megköttözött léptekkel inkább futva lépte át a ház küszöbét.

Gyorsan gyűjtött gertyát, s ime a szoba közepén ott feküdt egy sötét koporsó, a falu koporsója beszegezve.

A lelkes eeresztette a legényt, sietve látott a koporsó fedelének felszerítéséhez s ime csakugyan ott feküdt a jegyző némán, élettelen és mozdulatlanul, kezei és lábai összekötözve.

Gyorsan vizet! kiáltott a legényre. Semmi felelet.

Nem hallod? E szavaknál visszatekintett, s egyedül találta magát a jegyzővel, a kópé megszökött.

A mint a gertya világnál közelebből

Nyírfalombok.

XII.

Az elentek itt és ott. Kik a fehér bőrt indának. A puritán ember Finnlandba való. A szevedők baraja gyalog járjon. Hogy lehet magyar irónak zold ágrajni? Többféle éhbeteglen egyének. A legnagyobb elhettenségek. Mit tesz magyarul a saoir virve?

A magaslakok mellett melységek sötétlenek, a fénylő elváltatán az árny, a magyarországi büszke vaspályák szomszédságában olyan országokat szerénykednek, melyek Működés aradásos partidekét és Newfoundland szipedékes ingoványait jutatták eszünkbe. — Ne csodálj tehát, ha a közelebbi cikűkkünk jellemzett hazai köznevelődés mellett, világtól emezart emberekkel is találkoznak.

Szegény fehér bőrt indának!

Előttük az életheleségek kimagasló példányai a siker fényes nimbuszával, és ők még sem okuknak; előttük az élet arányfája üde gyümölcseivel, és ők holmi elavult fogalmakon ragódnak (nagyon sovány eledél!) előttük a jövő nagysága, dicsősége, és ők nem akarnak kilépni a köznapiság diestelen homályából! No édes atyámfiai! mi nem akarjuk korlátozni egyéni szabadságukat, hanem annyit mondhatunk, hogy aligha úgy nem járnak, mint az ókori bölcs, ki a csillagokat vizsgálván, a verembe pottyan; aztán meg ne is sapázkodjanak mint egy hajdani elvtársuk, hogy ha ő kalapos lett volna, az emberek bizonyosan fej nélkül születteknek. Ne legyenek önök éhbeteglenek — punkum! Hanem hát, hogy ne vádoljanak — bár alaplatlan — részvételemséggel vagy rosszakarattal bennünket, ime kegyelem útján még egyszer és utóljára atyailag figyelmeztetjük tévedéseikre. Leleplezzé némileg a siker titkát, a kivétel módozatait is, még pedig „gratis” és nem követelve a tizedet, mint Orlic R. tanár a lottó nyereményekből, és mint hajdan a barátok a tollas és toltatlan kétélbuakból. . .

Micsoda éhbeteglenség példálú őben Kadós barátunk! az, hogy midőn valamelyik jó módu polgártárs felkéri gyének felvitatására, meg azt is mérlegelje, ha van-e ipsecnek igazsága, és ha nincs: akkor felolvassa előtte az ügyre vonatkozó paragrafust, megmagyarázza apróra, hogy követelése alapján s lebeszéli a perkedésről! Azt hiszi, hogy más ember is így gondolkodik? Nézzék ki csak ablakán, látja hova nyitott ajtót a polgártárs, ott bizonyosan nem talál ilyen szigorú Catorá, sőt még is biztatják, hogy okvetlenül megnyeri perét, melyet pedig lehetetlen megnyerni — ön tehát semmi jót nem eszköztél — ön mellett elmaradt néhány forintot! Micsoda? Ön meggyöződést, becseletet, lelkiismeret emleget? Dejszen uram! csak olyan fegyverek már ezek ma időben, mint a kobalta a gyorspuska korában. Jobb lesz ha elkötözik tőlünk Finországba, ott még úgy sincs egyetlen ügyvéd Hunfalvánál, ott aztán valógathat a perekben.

Aljlon elő őben is érdemes Therapeuta ur! hiszen szinte be van vadovala előttünk arról, hogy az élni tudás művészetében nem érdemel egyebet — secundánál. Micsoda fonák eljárás az, hogy patientsent minél hamarabb meggyógyítani igyekszik, s hozzá még, legtöbb esetben házi szerkekkel és természet hatalmasával orvosol! Vajon nem volna-e célszerűbb, gyökerebb s a gyógytudomány méltóságával összhangzóbb: lassan-lassan, fokról-fokra emelni ki a beteget kórallatából? Mindenesetre jövedelméből lenne, érte? Hát azok a házi gyógyszeresek! Hiszen azokkal csak a falusi vén asszonyok kuruzsolnak, de különben is minek állított volna akkor gyógytárakat a búcsú felsőség? Természet hatalmas? Mi az? Hiszen épen a természet van megromolva, tehát azt még orvosolni kell chinával, calonellé, jódval, digitalinnal és más hasonló kipróbált orvossággal. Soká szevedt a beteg? Eh had lakoljon, miért nem vizagózt jobban magára! Aztán a ki sokáig beteg, sokáig is szét. Ön pedig ha megmarad régi rendszere mellett, Aesculap usgse! soha sem fog járn nyuges fogatn.

Azt kérdi tőlünk ön versíró atyái: mi

szemügyre vette a jegyzőt, csaknem vissza borzadt tőle. Fél bajusza és fél szakállá tövbe lenyírva, a másik épen. Azonban nem ért rá hosszasan töprekedni, hirtelen vágta fel a köteleket, s felemelte a még mindig ájtultan fekvő jegyzőt, majd vizet fecskendett szeméi közé, melytől bágydatan nyitotta fel szeméit.

Jaj iszonyu! iszonyu! megültek, megvagyók halva, koporsóba zártak, eltemettek! segítség! segítség!

Itt van a segítség, ne féljen semmit. én vagyok! Maga még él, csak hogy egy kicsit megcsönkavta, de az se nagy baj, kinő még megházasodik.

E közben a jegyző félig ülő helyzetében nem óhajtott s borzasztó nyugyágra: a koporsóra vetén szeméit, még jobban megjéjt, úgy hogy a lelkesnek nagy erejébe került mig talpra állította.

Most pedig beszélje el nekem, hogy miként maradt el tőlem a korszama ajtóban?

A mennyire az ijedség engedte, szakadozva, következetek mondtotta:

„A korszama előtt a néptömeg közt elszakítottak tiszteletes úrtól, én semmit nem gyanitva utat akartam magamnak nyitni, azonban hirtelen valami ruhát löktek a fejemre, kiáltani akartam, de bontótték, s csak azt láttam kevés idő múlva, hogy saját szo-

lehet az oka annak, hogy egyik, általa és mindnyájunk által tisztelt veterán és tudós írónk nem bír kiadót találni nagyszerű történeti regényére, sőt talán napjainkban annyi gyarló versenyem, habóten beszély és eszmegyörgy röpirát lát napvilágot? Ijlah! az ok az író szerényisége és önbecszerete. Más napokozási az iradalomnak partfogókat is a központban keresnek erélyes légzőfogókat (egy kis hízlegés, dicséret a lapokban, vagy egy jó vascora a „nagy komlóbán” mindig megteszi a hatást, hát még néhány csomó finom dohánny!) ezek aztán után utfélen hirdetik, hogy egyik első rangú írót, ki nem akarja magát megnevezni, egy terjedelmes regényen dolgozik s a vázlat rendkívül hatást ígér... majd mutatványt is közölnék a műből, persze ismét magasztaló szavak kíséretében... utóbb jelentik, hogy bizonyos akadályok miatt a regény nem jelenhet meg az előzetési ívben kitűzött időre, a mi pedig felelte sajnós, mert a közönség nem reményelt éhbeteglő maradt el... no most már ekkor ekkor biztosan megjelen, de a ki megakarja szerezni, siesen az előzetéssel, mert a bőlti-ár tetemesen nagyobb lesz stb. stb. eh elgöz, hogy a mű megjelen, keveset ér ugyan, de a szerzőnek annál többet jövedelmez... ez a parnassusi gószikló.

Hát önök ott a szögleteken miért busmagyároskodnak? Mit hallunk? még azon is tud tűmődni az ifju ur, hogy szük a takarmány s miként teletti ki lovat? Oh megtestesült éhbeteglenség! Nem látja, nem hallotta, mit cselekednek mások hasonló helyzetben? Elrobnak harmadik negyedik vármegyébe, sorba veszik a leányos házakat, mindenütt szives látás, s a pejkők nemcsak kitélnek, hanem meg is hisznek... Hát ön Meláfi, miért ereszti oly nagy bunak nagy fejt? Pipogya ember! nem tudja mit mond! Fáy András dicséret az asszony kezét s a férfi nagy esztét, úgy bölögölz s kedves leszed az emberek közt... Es önök azért oly leverték, mert a társadalom által ignorálva? Oh fellegelőz éro együgyűség! Nézzék csak Hutoron, Facér, Bömbölkia, és több urakat, minő nagy zajjal, nagy garral járnak, mint állitják előtérbe, előnyeket, mint emlegetik tagok birtokaikat, melyek itt, ott, amott ennyi és annyi köböl életet termettek, vagy hogy ez és amaz four barátok, iskolatársok; vagy legalább kundschaftok... persze hogy mindezekből nagyon kevés igaz, de azért ök mindenütt felkarolják, sőt szerepvivők és hangzódk; hiszen na már mindenki azt tartja Góthével: „nur Lumpen sind becheiden”

A legnagyobb éhbeteglenség pedig gazdagból szegénygyé lenni. Hát nincs ut és mód annak megfőtölésére? Hát a szegénység a napokenti veréjétek küzdelem a létért, valami élvezetes foglalkozás? Kivált a bőség kényelme és élvei után közvetlenül! És mégis vannak, kiken ilyen fátum történik! Valóban megfoghatatlan! Oh rövidlátók, akarák önök tudni, hogyan kell jégre nyitni a hitelez... no de csitt! mert még kártérítési keresete indit ellentünk valamelyik lesben álló bankárjelölt, ki nehéy ezresen vásárolta meg ama nagy tudományt: „ne higgy az inged gallérának sem”

Ime, éhbeteglen emberek! beváltottuk szavunkat s beváltottuk önöket a „savoír virve” rejtelmeibe. Hanem egyttal azt is megcsüglik, hogy ilyen élni tudásnak más nevei is vannak, melyek közül bizony egyik sem jó hangzásu, egyik sem olyan, hogy vele dicsekedhessenek.

—2—y.

Szerkesztői üzenet.

Gonda Balázs urnak Berczel. — A kérdéses cikk fenntartással levén nálunk visszatartva, s így az — bízottog a már felhasznált kéziratok közé kerülve — megsemmisült. Kérjük tehát postafordultával ujalog beküldeni. A mulasztást indokolni fogjuk.

Felölés szerkesztő: LUKÁCS ÖDÖN.

Pénztárnok: VITÉZ MIHÁLY.

bámban vagyok, hol már a szoba közepén állott a falu koporsója. Szélyen néztem, a kik hoztak befekettettei arczával voltak, nem lehetett őket felismernem. Kiáltani akartam, számat ujra botámék, kezeimet, lábaimat összekötötték, aztán beszegettek brrr!... ebbe a koporsóba, még azt hallottam, hogy valamelyik mondta, hogy vigyenek a temetőbe, aztán úgy éreztem, mintha vinnének, azután mintha a sirba eresztenelek lefele! Iszonyú egy állapot.

Itt a jegyző éhhalgatott s hideg borzongás vett rajta erőt.

Még többet is tettek az akasztófára valók, fél bajuszt és szakállát lenyirták.

A jegyző önkéntelen bajuszához kapott — s őh iszonyu nem volt az egyik sehol. Iszonyu káromlásban tört ki, mit ugyan azonnal megrestelt tiszteletes uram előtt, de már jóvá nem tehethe, azután a tikörhöz ugrott, s valósgos szokásában tört ki.

Már most mi tévő legyek? Mi tévő legyek! Kinevet az egész világ! s mint egy örült járt fel s alá a szobában.

(Folytatása következik.)

A „Nyiregyházi Sóstó“ megnyitása május 1-jén.

A midőn a „Nyiregyházi Sóstó“ f. évi idényének május el-sőjén törtéendő megnyitását a t. közönség tudomására juttatjuk, kiemelendőnek tartjuk mindenekelőtte, hogy ez idén ismét a tó kitisztítására, vagyis, a mi ebből következményképp folyik, gyógyvizünk töményítésére (erősítésére), gyógyhatásának növelésére különös gondot fordítottunk. Tisztelt vendégeink már a múlt évben tapasztalhatták, hogy vizünk (amint azt tavalyi hirdetésünkben előre jeleztük) feltűnően „erős“ és gyógyereje, ennek megfelelőleg tetemesen növekedett volt. Ez idén ismét nagy anyagi áldozatokkal az egész tavat kiásattuk, kitisztítottuk és mindazon munkálatokat megtettük, melyek gyógyvizünket töményebb összeállásúvá tehetik.

Tartózkodunk a szokásos hosszadalmas ajánlgatásoktól, — hogy mi mindenféle betegségek ellen alkalmazható gyógyintézetünk, mi e tekintetben csakis a gyógykezelő orvos urak véleményét tartjuk illetékesnek. A magunk részéről a t. közönségnek azon határozott ígéretet teszünk, hogy mindent el fogunk követni a méltányos igények kielégítésére.

A sóstói vasuti állomás, mely csak néhány percznyi távolságban van fűrdöntől, az egész nyári idény alatt a vonatoknak rendes megállapodási helye. Ugyanott rendszeresített távirali állomás is létezik. — A posta naponta közeledik. Vendéglőünk table d'hotel ebédet fog rendszeresíteni olcsóbb áron. Mindenféle ásványvizek helyben lesznek kaphatók. Társas mulatságok ez idén többször fognak rendezetni. A sétányok nagyobb mennyiségű ülőpadokkal láttattak el.

A nyiregyházi sóstói társulat igazgatósága.

Ujjonnan érkezett árucikkpek

a 27 krajczáros

első bécsi

KARTONFESTŐ GYÁRI-RAKTÁRBAN.

Helyiség: a nagydebreczeni utcán levő Kerekréty-féle új házban. Találhatók különféle cikkek, melyeknek minősége- és szilárdságáról mindenkor kezeskedünk, egyenlő áron

27 krajczával

válogatva darab-, rőf- és páronként kaphatók.

Különös tudomásul

Legujjabban Bécsből érkezett legfinomabb divatosabb, tavaszi s egyéb kelméinket ajánljathjuk.

Tessék meggyőződni személyesen.

Ez üzlet választékban még a bécsi baziárokat is túl haladja!

Szíves pártolást kérve, maradunk teljes tisztelettel.

bécsi első

kartonfestő gyári raktár

(10-?) Nyiregyháza, nagydebreczeni utca, Kerekréty-féle új házban.

20 22 24 25 27 kros eladás.

ELSŐ

Budapesti nagykereskedői bizományi raktár KATZ T.,

Kubliczinó-féle házban, Gredik és Tester-féle cukrászának átellenében.

Van szerencsém a nagyérd. közönséget ezennel tudósítani, miszerint egy Pesten székelő, egyike a legnagyobb és legjobb hírnévnek örvendő kézmű árus nagykereskedő czég — helybeli bizományi raktárával bizattam meg.

Azon kedvező helyzetben vagyok, hogy a t. cz. vevőimet, akár nagyobb akár kisebbüzemi vételeknél oly kedvezményekben részesíthetem, a minőket itt helyben senki sem nyújthat — gazdag választékú mindennemű ruha, függöny és nadrágszövetek, Creton, Mousselin, Battiste és minden színezett francia ing, Percail, — 1/2, 3/4, szélességű Chiffon vásznak, tonai, hollandi, creas és pamutvásznak, — minden színezeti pírna-hajnak való ezrész kanavásznak, tönitűzős s tányérkendők, francia Mousselin és angol foulard kendők, fehér s színes vászon zsebkendők, fehér s színes barchetok, harisnyák, szalagok — és még más többféle árakkal dusan felszerelt raktámmal pedig, minden hozzám intézett megrendelésnek azonnal megfelelehessek.

A midőn még kérném itt jegyzett árákból azon meggyőződést szerezni, hogy velem senki sem állhatja meg a versenyt, nagybecsű látogatását, kikérem — egyelőre a legszilárdabb kiszolgáltatásról biztosítom és kiváló tisztelettel maradtam.

A nagyérdemű közönségnek. Nyiregyháza, 1875. év február hóban.

(4-12)

Alázatos szolgálja. KATZ T.

20 22 24 25 27 kros eladás.

POLLÁK

ujjonnan nyitott

27 kros

egyetemes árucarnokában Bécs Mária-hilferstrasse 1. a legszigorubb jóttállással az áruk legujabb minőségéért s valódiságáért, s nagyban kicsiben kaphatók

Gyapjuruha-szövetek

mindig a legfinomabbak és divatosabbak minden színben, sima, csikos vagy koczkás még pedig Lüster, Rips s Diagonalplaid kelmék, egyzinti és carcirozott soott plaidkelmék; legujabb és legszebb öszi és téli

Nordpol-Flanel

(Wattmol) s legujabb nordpol kelmék, divatos ruha barchet, cosmanosi perkal, creton török hálóköntösek, piqne, kék, barna és fehér sinór és flanel barchet, rumburgi, hollandi és készítettlen sziléziai fonalvászon, házi- s bőrvászon, színes és virágos czicz, mouzlin és csipke-függönyök, atlasz-grandl, színes ágynemű, vászondamaszt-törölközők, matrác- és diván grandl, chiffon 5/8 s 3/4 széles, selyem s kásmér nyakkendők, hosszú és rövid harisnyák, keztlyk, vászon- és batizst zsebkendők, csipke, selyem és bársony szalagok mindenféle színnel és szélességgel stb. és számos ezer egyéb tárgyak.

Mind csak

27 krajczár.

A szétküldelek utánvét mellett azonnal felkülsmeretesen teljesíttetnek. Mustrák és árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Csak

27 krért

rőf, darab s pár számra, szigorú jóttállással az áruk legjobb minőségéért és nagyban és kicsiben árultatnak

Gyapju-ruhaszövetek,

mindig a legfinomabbak és divatosabbak minden színben, sima, csikos, vagy scot carciert még pedig Lüster, Rips, Diagonalplaid szövet, egyzinti és skót modoru plaidkelmé, s a legujabb s legszebb öszi és téli

Nordpol-Flanel

(Wattmol) és a legnehezebb új nordpol kelmék, divatos ruhabarchet, cosmanosi perkal, creton török hálóköntösek, piqne, kék, barna és fehér sinór és flanel barchet, rumburgi, hollandi és készítettlen sziléziai fonalvászon, házi- s bőrvászon, színes és virágos czicz, mouzlin és csipke-függönyök, atlasz-grandl, színes ágynemű, vászondamaszt-törölközők, matrác- és diván grandl, chiffon 5/8 s 3/4 széles, selyem s kásmér nyakkendők, hosszú és rövid harisnyák, keztlyk, vászon- és batizst zsebkendők, csipke, selyem és bársony szalagok mindenféle színnel és szélességgel, több ezernyi más tárggyakkal egyesgyedűl kaphatók a szilárd hitelmek ismert legidősb s legelsőbb alapított

27 kros

arucarnokban

Bécsben, Kärtnerstrasse 34.

(Bürgerspital-Gebäude.)

Megrendelések utánvét mellett pontosan és felkülsmeretesen; mustrák és árjegyzékek ingyen. (21-30)

Hirdetmény

A vallásügyi jog folyó év május 12-én d. n. 3 órákor a város-háza kis tanácstermében egy évre átverésen berbe fog adatni Kelt Nyiregyháza, 1875-ik év május 3-án.

Krasznay Gábor, polgármester.

Hirdetés.

Egy képesített tanító keresetlik, Mandel Albert urnak Kótajhoz tartozó tanyai iskolájában.

A feltételek felől értekezhetni ugyanott.

(3-3)

Tudomásul.

Mindenféle festékeket, nyersen úgy mint olajba törve; továbbá minden nagyságon esetek, valódi belgrai kocsi-é, ugyszinte mindenféle vetemény-nagyobb és kisebb mennyiségben, legutá-nyosabb áron kaphatók pazonyi-utcán, a Glütek Ignác kereskedésében.

3-3.

Haszonbéri hirdetés.

Kálló-semjéni, mintegy 1400 holdat tevő lagos birtokom belsőséggel együtt, hat egymásután évekre haszonbérbe kiadó. — Feltekekről értekezhetni dr. Hemmann Ignác ügyvéd úrnál Nyiregyháza, vagy a lent írt tulajdonosnál. Kelt Nagy-Halász, 1875. április hó 19-én.

Kállay András.

Tudósítás.

Szem- és fülbetegék, kik tanácskozás végett Budapestre utasítottak, bizalommal fordulhatnak

Dr. Grossmann L.

kórházi főorvoshoz József tér 71. sz.

(2-20)